

Rapport 14 van commissie 6 betreffende revisieverzoeken inzake de vaststelling van de minimumbijdragen voor de kerkelijke kassen (11.09; 11.15)

5 De kerkenraden van Urk-Maranatha en Urk-Eben-Haëzer maken bezwaar tegen de vaststelling van de minimumbijdragen voor de kerkelijke kassen, in het bijzonder tegen het besluit om geen differentiatie toe te passen tussen bijvoorbeeld belijdende leden en doopleden.

10 De GS 2019 besluit (commissie 7, rapport 5 revisie opdrachten) commissie 6 op te dragen zich nogmaals te buigen over de financiële en inhoudelijke kant van de voorstellen over tariefdifferentiatie die aan de GS van 2016 werden gedaan, zodat daarover op de GS van 2019 een besluit kan worden genomen.

15 Commissie 6 is tot het oordeel gekomen dat het horen van de kerkenraden van Urk-Maranatha, Urk Eben-Haëzer, Deputaten financiële zaken en de GS 2016 commissie 6 inhoudelijke waarde toevoegen en besloot daarom tot een viertal sessies waarin de bovengenoemde betrokken partijen gehoord werden.

Inhoudelijk

20 Op 19 december 2019 heeft uw commissie gesproken met de beide Urker kerken. De kernargumenten van Urk Eben-Haëzer zijn als volgt samen te vatten:

- Er dient principieel onderscheid gemaakt te worden in de hoogte van de minimumbijdrage tussen doopleden en belijdende leden. Belijdende leden hebben door hun belijdenis ook de verantwoordelijkheid en de zorg op zich genomen voor de 25 financiële behoeften van de kerken en doopleden (nog) niet.
- Is het rechtvaardig dat doopleden en belijdende leden hetzelfde bedrag betalen aan het kerkverband?
- Om aan te duiden dat het huidige stelsel onrechtvaardig is en leidt tot scheve verhoudingen in het percentage dat op de jaarbegroting staat voor kerkelijke kassen 30 stelt Urk Eben-Haëzer voor:
- Stel een maximumpercentage voor wat betreft de jaarlijkse minimumbijdrage per gemeente ten opzichte van haar jaarbegroting.
- Creëer een omslagstelsel op basis van pastorale eenheden.

35 De argumenten van Urk-Maranatha zijn als volgt samen te vatten:

- Principieel is het evident dat ieder die zich verbindt aan de gemeente door middel van geloofsbelijdenis, ook bijdraagt aan de financiële verantwoording. De essentie van het 40 uitgangspunt van Urk-Maranatha is: belijdende leden zijn financieel verantwoordelijk.
- Urk-Maranatha stelt voor dat het niet zo is dat kleine kerken gaan betalen voor grote kerken. De grafiek op 11.15/4 laat dat volgens Urk-Maranatha uitkomen. Waar het om gaat is, dat kerken met grote gezinnen worden ontzien en geholpen worden door kerken met kleine gezinnen.
- Verder wordt voorgesteld dat er overwogen moet worden een korting voor gezinnen met slechts één kostwinner in te stellen. Men vindt dat het opbrengen van de 45 minimumbijdrage wordt bemoeilijkt door het relatief beperkte aantal pastorale eenheden. Veelal zijn de grote gezinnen op Urk eenverdieners-gezinnen die ook door de overheid al zwaar belast worden. De verdeling van de lasten bij pastorale eenheden met één kostwinner acht men een belangrijk argument.

Uw commissie heeft 8 januari 2020 eveneens gesproken met zowel GS 2016 commissie 6 als met DFZ.

Uit de gesprekken met GS 2016 commissie 6 is het volgende te melden:

- 5 – De afgevaardigden van GS 2016 commissie 6 melden dat het principiële aspect, betreffende belijdende leden, niet aan de orde geweest is in de besprekingen op de GS 2016 omdat dit toen niet door de beide Urker kerken werd ingebracht.
- GS 2016 commissie 6 stelt nadrukkelijk dat zij zoveel als mogelijk recht heeft willen doen aan de argumenten van de Urker kerken. Alleen de synode was het niet eens met het toenmalige compromisvoorstel betreffende differentiatie en stemde hier tegen.
- 10 – GS 2016 commissie 6 meldt dat “kleine kerken gaan betalen voor grote kerken”, zoals gesteld door Urk-Maranatha, nooit gezegd is. De afgevaardigden van GS 2016 commissie 6 herkennen zich niet in de bijgeleverde grafiek op 11.15/4. De rode strepen zijn niet door GS 2016 Commissie 6 aangebracht maar door Urk-Maranatha en dienen kennelijk als uitleg bij de bijgeleverde grafiek waarmee ook in 2016 werd
- 15 geprobeerd aan te tonen dat niet alle kleine kerken zouden betalen aan alle grote kerken (GS 2016 Acta blz. 786: Bijlage 106-Rapport 11 van commissie 6 inzake omslagen); maar dat heeft GS 2016 commissie 6 ook nooit gezegd. GS 2016 commissie 6 merkt op dat indien het standpunt gehuldigd wordt dat belijdende leden méér moeten betalen dan doopleden, dit voor veelal kleinere kerken met gemiddeld
- 20 genomen meer belijdende leden zwaarder zal wegen dan Urk-Maranatha. De afgevaardigden van GS 2016 commissie 6 geven aan dat Urk-Maranatha heel erg focust op adressen in plaats van het principe van de sterkste schouders. Een minimumbijdrage voor landelijke kassen is heel wat anders dan de VVB-verdeling in de plaatselijke kerken. Dat laatste is het eigen beleid van de, in dit geval, Urker
- 25 gemeenten.
- GS 2016 commissie 6 acht een korting toepassen voor gezinnen met één kostwinner geen objectieve norm en dat kan ook niet gesteld worden omdat daarover geen gegevens bekend zijn en het verzamelen daarvan ondoenlijk is.

30 Uit de gesprekken met DFZ is het volgende te melden:

- Tariefdifferentiatie zou een probaat middel kunnen zijn voor aantal gemeenten die moeite hebben om de minimumbijdrage te voldoen. Dan gaat het in het bijzonder om gemeenten met kinderrijke gezinnen en één kostwinner. Er is ook een beweging de andere kant op, namelijk voor gemeenten met veel studenten, zoals bijvoorbeeld
- 35 Zwolle en Groningen.
- DFZ geeft aan dat er wat hen betreft onderscheid gemaakt mag worden tussen de minimumbijdrage van doopleden en die van belijdende leden. De toenmalige GS 2016 commissie 6 wilde ook het draagkrachtbeginsel inbrengen maar dat wilde DFZ niet. Dat kun je namelijk niet bepalen, dat is arbitrair. Urk wilde ook draagkracht erbij
- 40 betrekken en de inkomenspositie. Uiteindelijk werd ten aanzien van tariefdifferentiatie een compromis bereikt waarbij een factor 1,5 voor het tarief van belijdende/doopleden zou gelden (tarief voor belijdende leden zal twee maal het tarief voor doopleden zijn) en behoeften kerken die hierdoor meer dan 5% extra zouden moeten afdragen aan de kerkelijke kassen, dat meerdere niet af te dragen.
- 45 – DFZ geeft aan dat het van naïviteit zou getuigen om tariefdifferentiatie nu in te voeren. Zeker met het oog op een mogelijk verlies van een groot aantal leden. We moeten elkaar vast zien te houden. Het is niet te overzien of het bij het vertrek van een groot aantal leden meer gaat om doopleden dan om belijdende leden.

Beoordeling commissie

- De kerkenraden van Urk Eben-Haëzer en Urk-Maranatha geven in de besprekingen aan dat het allereerst om een principiële zaak gaat. Een belijdend lid heeft een eigen keuze gemaakt om lid te worden van de gemeente. Uit de twee principes om de landelijke
- 5 minimum-bijdragen vast te stellen op basis van “alleen belijdende leden“ of op basis van zowel doop/belijdende leden zijn argumenten voor en tegen af te leiden. Feit is wel dat onze kerken al decennialang het principe van doop/belijdende leden heeft gehanteerd en op basis daarvan ook de bekostiging van de verschillende deputaatschappen heeft geregeld. Daarbij wordt er in de gemeenten uitgegaan van het principe ‘de sterkste schouders dragen
- 10 de meeste lasten’;
- De schriftelijke argumentatie bij de revisies gaat volgens uw commissie echter vooral van financiële redenen uit. GS 2016 commissie 6 bevestigt dat de besprekingen primair gingen om de minimumbijdragen aan het landelijke kerkverband. Als commissie zien wij ook dat de beide gemeenten, weliswaar met een verschillende urgentie, het best lastig hebben om
- 15 de jaarlijkse exploitatie (inclusief de noodzakelijke voorzieningen) rond te krijgen. Overigens zijn deze gemeenten daar helaas niet uniek in. Uw commissie is wel tot de overtuiging gekomen dat enkel te kijken naar de afdracht van minimumbijdragen niet de oplossing van een dergelijk probleem is.
- 20 Niet aan de orde is dat kleine kerken zouden moeten betalen voor grote kerken. Wél wordt als argument vóór het compromisvoorstel uit 2016 aangegeven dat rekening gehouden zou moeten worden met de grootte per gezin. Gesteld wordt dat hierdoor kerken met grote gezinnen zouden kunnen worden ontzien en geholpen worden door kerken met kleine gezinnen.
- 25 Dat gemeenten met gemiddeld grotere gezinnen *per gezin* meer moeten afdragen dan gemeenten met gemiddeld kleine gezinnen is evident. Echter, omdat geen cijfers bekend zijn over de gemiddelde gezinsgrootte per gemeente meent commissie 6 dat hieruit geen verdere conclusies kunnen worden getrokken.
- 30 Het in 2016 ingebrachte voorstel met de omschrijving “compromis voorstel” werd indertijd door de betrokken kerkenraden/commissie/deputaatschap verschillend gewogen en uiteindelijk besloot de GS dit voorstel niet over te nemen. Het “compromisvoorstel” impliceerde om a) het tarief voor belijdende leden twee maal het tarief voor doopleden te laten zijn; b) kerken die hierdoor meer dan 5% extra zouden moeten afdragen aan de
- 35 kerkelijke kassen hoeven dat meerdere niet af te dragen; c) de inkomstenderving voor deputaatschappen ten gevolge van punt b wordt geneutraliseerd door voor de kerken die er op vooruit zouden gaan het voordeelpercentage te maximeren zodat die inkomstenderving juist wordt goedge maakt.
- Alles overziende is uw commissie van mening dat de opzet van het compromisvoorstel
- 40 extra administratieve inspanningen bij zowel plaatselijke kerken als ook bij het Dienstenbureau met zich mee zal brengen. En daarbij is in overweging te nemen of dit niet ongewenst is vanuit de AVG. Bovendien dient er dan een duidelijke definitie te komen wat een pastorale eenheid is (belijdend lid dat nog thuis woont? Twee oude vriendinnen die samen een appartement bewonen? Studenten die in zelfde studentenflat wonen?).
- 45 Afgezet tegen de, in verhouding, marginale ‘winst’ acht uw commissie de toepassing van tariefdifferentiatie niet verstandig.
- Tijdens de besprekingen is uw commissie gebleken dat Deputaten Financiële Zaken thans het compromisvoorstel, op basis van de onzekerheid waarin onze kerken in verkeren, niet meer zou ondersteunen.

Als commissie 6 zijn wij tot de conclusie gekomen om uw vergadering te adviseren de huidige berekening op basis van doop/belijdende leden te handhaven. Wij nemen daarbij in overweging dat:

- 5 – de opzet van het indertijd voorgestelde compromisvoorstel zorgt voor meer werk voor de kerkelijke organisatie en heeft door de maximering/neutraliseringseffecten slechts een beperkt financieel resultaat voor de betrokken kerken;
- het Bijbelse principe dat de sterkte schouders de zwaarste lasten dragen al haalbaar is binnen de eigen gemeente;
- 10 – de onzekerheid waarin onze kerken zich thans bevinden rechtvaardigen geen verstrekkende besluiten, waarin er een extra onduidelijkheid komt ten aanzien van de financiering van de kerkelijke organisatie, te nemen.

Voorstel tot besluit

De generale synode

15 *heeft kennisgenomen van*

1. de verzoeken tot revisie van het besluit van de generale synode van 2016 over de vaststelling van de minimumbijdragen voor de kerkelijke kassen door de kerkenraden van Urk-Eben-Haëzer en Urk-Maranatha;
- 20 2. het GS besluit om commissie 6 op te dragen zich nogmaals te buigen over de financiële en inhoudelijke kant van de voorstellen over tariefdifferentiatie die aan de GS van 2016 werden gedaan, zodat daarover op de GS van 2019 een besluit kan worden genomen;
3. het rapport van de door haar ingestelde commissie;

25 *heeft gehoord*

de bespreking op de vergadering;

constateert

30 dat de verzoeken tot revisie wettig ter tafel zijn;

overweegt

1. dat uit het rapport van GS 2019 commissie offervaardigheid (9.31/14) is op te maken dat de druk die de minimumbijdrage legt op de begroting nauwelijks afhangt van het percentage doopleden;
- 35 2. dat het daarbij niet relevant zou moeten zijn of doopleden principieel wel of niet aangesproken mogen worden op financiële verantwoordelijkheid;
3. dat deze strekking van dit aspect suggereert dat er kennelijk nog steeds van uit gegaan wordt dat waar de landelijke verdeling plaatsvindt op basis van ledental, zowel doop- als belijdende leden, die verdeling één op één gehanteerd zou moeten worden binnen de gemeente;
- 40 4. dat veel plaatselijke gemeenten dit principe al toepassen door “gezinsinkomen” en de “gezinsgrootte” leidend te maken bij de bepaling van de plaatselijke norm voor de minimumbijdragen;
- 45 5. dat de voorgestelde korting voor gezinnen met één kostwinner een heel andere insteek is waarvan de effecten niet te overzien zijn en waarvoor waarschijnlijk ook geen cijfers beschikbaar zijn.
6. dat invoering in de praktijk veel extra werk voor kerkenraden en voor het Dienstenbureau lijkt te veroorzaken. En daarbij is de overweging te maken of dit niet ongewenst is vanuit de AVG;

7. dat er als gevolg van de ‘impasse’ en het vraagstuk van ‘de drie wegen’ op dit moment niet zeker is wat de consequenties zijn voor het ledental van de CGK.

is van oordeel

51. dat het kerkenraden nu ook al vrij staat de op te brengen minimumbijdragen intern te verdelen naar aantal belijdende leden;
2. dat het aangereikte voorstel om een stelsel van minimumbijdragen op basis van pastorale eenheden niet is aan te raden, omdat dit ook van kerkenraden en het Dienstenbureau jaarlijks een extra inspanning vergt de cijfers te moeten updaten, waardoor de hoogte van de minimumbijdragen pas in maart of later bekend worden;
- 10 3. dat het niet verstandig is, gezien de onzekere situatie waarin ons kerkverband verkeert, om nu wijzigingen aan te brengen in de huidige wijze waarin de minimumbijdragen worden verdeeld over doop/belijdende leden;

15 *en besluit*

1. conform de besluiten van de Generale Synode 2016 de huidige wijze waarop de minimumbijdragen op basis van doop/belijdende leden wordt berekend, te handhaven;
2. de voorstellen voor een tariefdifferentiatie niet over te nemen;
3. dat voorgaande besluiten daarmee niet impliceren dat het voor de revisie verzoekende gemeenten eenvoudig is om financieel rond te komen;
- 20 4. dat, indien de revisie verzoekende gemeenten dit wensen, een adviserend gesprek met commissie 6 over het verhogen van inkomsten of verlaging van uitgaven mogelijk te maken;
5. van dit besluit kennis te geven aan de kerkenraden van Urk Eben-Haëzer en Urk-
- 25 Maranatha.

F.G. Terwel, rapporteur

Bijlagen:

- 30 1. Verslag hoorgesprek Urk-Eben-Haëzer
2. Verslag hoorgesprek Urk-Maranatha
3. Verslag hoorgesprek GS 2016 Commissie 6
4. Verslag hoorgesprek DFZ

Bijlage 1: Verslag van het hoorgesprek met vertegenwoordigers van CGK Urk Eben-Haëzer dat op 19 december 2019 om 20.30 uur plaatsvond, locatie Urk Eben-Haëzer, Almerelaan 1a te Urk.

- 5 Aanwezig waren namens CGK Urk Eben-Haëzer: ds. A.C. Uitslag; W. Ras; J. Hakvoort; G. de Wit;
en namens de GS2019 Commissie 6: O. Zuidema (samenroeper); M.N. den Harder; H. Kloppenburg; F.G. Terwel (notulen).
- 10 1. Broeder Zuidema heet allen hartelijk welkom. Hij opent het gesprek met Bijbellezing en gebed. Aansluitend krijgt iedereen de gelegenheid zichzelf kort voor te stellen.
- 15 2. Het horen vond plaats naar aanleiding van het revisieverzoek dd. 3 maart 2017 respectievelijk 13 september 2017.
- 20 3. Urk Eben-Haëzer is gehoord door anderen dan degenen die betrokken waren bij de procedure welke geleid heeft tot het intrekken, door Urk Eben-Haëzer, van het revisieverzoek van 5 september 2014, alsmede bij de totstandkoming betrokken waren van de gevolgde (stemmings) procedure aangaande de omslag kerkelijke kassen die heeft geleid tot het synodebesluit op 14 februari 2017.
- 25 4. De volgende onderwerpen zijn besproken:
- Inleiding over de procedure: GS2019 Commissie 6 kijkt naar de inhoudelijke kant van het revisieverzoek.
  - Dieper ingaan op de brief (revisieverzoek). Gegeven toelichting op de argumenten door Urk Eben-Haëzer.
- 30 5. De standpunten van Urk Eben-Haëzer kunnen als volgt worden weergegeven:
- GS 2016 Commissie 6 schreef het volgende aan de kerkenraad van Urk Eben-Haëzer: ‘ overigens willen we onder uw aandacht brengen dat er in deze synode een voorstel ter tafel zal komen van deputaten financiële zaken om te komen tot een andere verdeling van de omslagen over leden en doopleden. Dat voorstel zou, indien het wordt aangenomen, een heel stuk aan uw bezwaren tegemoet kunnen komen. Wij hebben dan ook de vraag of u, dit wetende, zou willen overwegen uw revisieverzoek betreffende de omslagen in te trekken. De zaak die u aankaart, zal namelijk op de synode behandeld worden’. De kerkenraad van Urk Eben Haëzer nam met dankbaarheid kennis van deze passage. Het gaf de kerkenraad de idee, dat het afgegeven signaal was begrepen en dat aan de bezwaren van Urk Eben-Haëzer tegemoetgekomen zou worden. Het leidde ertoe, dat de kerkenraad besloot positief in te gaan op het verzoek van GS 2016 Commissie 6 en het ingediende revisieverzoek in te trekken.
- 35 Op de GS 2016 lagen de standpunten van DFZ en commissie 6 aanvankelijk ver uiteen. Op verzoek van de preses werd er gewerkt aan een voorstel, waarin beide gremia zich konden vinden. Toen dat gepresenteerd werd op de GS verzocht de preses de indieners van andere voorstellen hun voorstel in te trekken. Dat gebeurde ook. Na de pauze (tijdens de behandeling van het rapport van GS 2016 Commissie 6 inzake de omslagen) bleek er opeens sprake van een meerderheidsstandpunt en een minderheidsstandpunt van de GS 2016 Commissie 6. Het leek wel alsof de GS 2016 commissie 6 zelf niet blij was met het eerder bereikte compromis. Hierdoor was het procedureel gezien niet meer mogelijk alsnog een ander voorstel in te
- 40
- 45
- 50

dienen. Br. Zuidema vraagt wat de oorzaak kan zijn van deze switch. Volgens ds. Uitslag zou dat mogelijk een politiek spel kunnen zijn, maar in elk geval heeft niet de voltallige GS 2016 Commissie 6 een gesprek gevoerd met DFZ. Er kwam dus verdeeldheid binnen de commissie aan het licht.

- 5 – GS 2019 commissie moet hierover nog praten met de GS 2016 Commissie 6 + DFZ.
- Ten aanzien van het compromisvoorstel 2016 informeert br. Zuidema wat de voorstellen ter synode van di. Korving + Uitslag behelsden? Ds. Uitslag overhandigt zijn voorstel, wat door de commissie zal worden bekeken. De kwestie speelt bij Urk Eben Haëzer al jarenlang. Er lag een voorstel van DFZ.
- 10 – Wat zou Urk Eben Haëzer willen? Dat is een beetje lastig onder woorden te brengen omdat ds. Uitslag aanwezig was op de vorige GS. En de overige, tijdens het hoorgesprek, aanwezige broeders niet. Maar het komt er op neer dat het billijk en te onderbouwen is dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen doopleden en belijdende leden qua financiële bijdragen. Wie belijdenis doet, deelt in de rechten en plichten van de kerk. Br. Ras wijst erop, dat het niet billijk is als een pasgeborene in de wieg evenveel moet afdragen als een gepensioneerde.
- 15 – Doorgaans zijn de grote gezinnen op Urk eenverdieners-gezinnen die ook door de Overheid al zwaar belast worden. Het is niet billijk, dat de kerk deze gezinnen ook nog eens zwaarder belast.
- 20 – Aan elk gezin wordt duidelijk gemaakt wat de kosten voor de gemeente + kerkverband zijn. Er is geen sprake van een VVB in Urk Eben Haëzer. Alles gaat bij de collecten op de grote hoop en vervolgens wordt er een verdeling over de diverse kerkelijke kassen gemaakt. Apart collecteren per kerkelijke kas zal op Urk het geefgedrag doen verminderen. Er is geen tabel van de ‘kosten’ per kerkelijke eenheid. Urkers zijn grosso modo impulsieve gevers. Tabellen toepassen werkt bij Urk Eben Haëzer kennelijk niet. Aan het einde van het jaar wordt er tijdens de Dankdienst (op 31/12) gul gegeven.
- 25 In de Urker cultuur zal de invoering van een systeem van VVB verlagend werken. De sterkste schouders zullen de hoogste lasten (solidariteit) moeten betalen. Br. Zuidema wijst erop, dat in diverse gemeentes gebruik wordt gemaakt van gedifferentieerde tabellen ten behoeve van de VVB. Dat behelst dat bij toenemend aantal kinderen het af te dragen bedrag afneemt. Volgens Urk Eben Haëzer laat zo’n tariefdifferentiatie zien, dat een andere verdeling voor de kerkelijke kassen gerechtvaardigd is. Urk Eben Haëzer vraagt in wezen niets anders dan dat zulke gedifferentieerde tabellen ook ingevoerd zouden moeten worden voor de afdracht van minimumbijdragen aan de kerkelijke kassen. Commissielid Den Harder noemt dat een sterk argument.
- 30 – Inhoudelijke overweging op het revisieverzoek: De huidige verdeling van de omslagen (doopleden en belijdende leden) wordt niet als een eerlijke verdeling gezien. Naar aanleiding van GS 2016 werden de volgende mogelijkheden door Urk Eben Haëzer genoemd :
- 35 a. inzetten op besparingen bij de uitgaven ;
- b. inzetten op extra inkomsten;
- 40 Een kwart van de totale begroting van Urk Eben Haëzer ziet op de kerkelijke kassen. Men stelt dat je niet kan besparen op de kerkelijke kassen omdat dit vastgelegd is.
- 45 Ds. uitslag stelt de vraag: “Worden de kleine gemeenten ‘gepakt’ t.o.v. grote gemeente? Nee’ en als voorbeeld worden genoemd de lage percentages waarmee
- 50 bijv. Sassenheim, Tholen of Zaamslag te maken hebben.

Grote gemeenten hebben volgens br. Zuidema te maken met grote schaalbreedte en kleine gemeenten naar verhouding met grotere bedragen.

- In de gemeente Urk Eben Haëzer worden kosten voor huisvesting geregeld op de lange baan geschoven ten gevolge van het gebrek aan financiën. Wél is er inmiddels een meerjarenbegroting groot onderhoud. Maar die kan niet gevolgd worden ten gevolge van geldtekort. Pas sinds twee jaar wordt er een reservering gemaakt. Maar de financiële middelen blijken moeilijk. Nu is er een reservering voor dakreparatie.
- Extra inkomsten: Urk Eben Haëzer blijkt de enige grote gemeente met ruim 50% doopleden. Bij een beperkt aantal kleinere gemeenten (van dezelfde signatuur) speelt dit ook. Extra inkomsten via eenverdienersgezinnen zijn amper te bereiken. Dus ook uitgaven beperken dat.
- Kernpunt van punt 2 is: Is het rechtvaardig dat doopleden en belijdende leden hetzelfde bedrag betalen aan het kerkverband?
- Broeder Den Harder informeert wat het oorspronkelijke voorstel van DFZ was. Dat zal door GS 2019 Commissie 6 aan DFZ gevraagd worden. Maar volgens ds. Uitslag zouden in dat voorstel 2 belijdende leden het dubbele van de doopleden betalen.
- Br. Zuidema adviseert Urk Eben Haëzer tóch nog eens na te denken over de financiën. Wellicht kan br. Brands van Urk-Ichtus iets betekenen voor Urk Eben Haëzer.
- Uiteindelijk gaat het Urk Eben Haëzer om het principiële punt dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen doopleden en belijdende leden. Dat geeft dan een rechtvaardiger verdeling van de bijdrage aan de kerkelijke kassen. Wél kan er nog een slag te winnen zijn, hoopt Urk Eben Haëzer, door iets meer richting te geven aan de eigen leden welke financiële bijdragen minimaal nodig zijn. Daarvoor is echter een eerlijk en rechtvaardig verhaal ook nodig en dat kan bereikt worden door tariefdifferentiatie tussen doopleden en belijdende leden.
- Urk Eben Haëzer blijft er bij dat men graag verdeling naar draagkracht wenst. Dat is een principiële lijn: het zijn de belijdende leden die verantwoordelijkheid dragen in de kerken.
- GS 2019 Commissie 6 zal het compromisvoorstel van 2016 bespreken met vertegenwoordigers van de GS 2016 Commissie 6 + DFZ.

35 6. De volgende afspraken zijn gemaakt:

Het verslag van het hoorgesprek wordt toegezonden aan de kerkenraad van CGK Urk Eben-Haëzer.

40 Het gesprek, dat in broederlijke sfeer gehouden werd, wordt door ds. Uitslag met dankgebed beëindigd.

Bijlage 2: Verslag van het hoorgesprek met vertegenwoordigers van CGK Urk-Maranatha dat op 19 december 2019 om 19.00 uur plaatsvond, locatie Urk Eben-Haëzer, Almerelaan 1a te Urk.

- 5 Aanwezig waren namens CGK Urk-Maranatha: ds. J. van Vulpen; M. Hoefnagel; C. ten Napel; J. Loosman;
en namens de GS 2019 commissie 6: O. Zuidema (samenroeper); M.N. den Harder; H. Kloppenburg; F.G. Terwel (notulen).
- 10 1. Broeder Zuidema heet allen hartelijk welkom. Hij opent het gesprek met Bijbellezing en gebed. Aansluitend krijgt iedereen de gelegenheid zichzelf kort voor te stellen.
- 15 2. Het horen vond plaats naar aanleiding van het revisieverzoek dd. 12 juni 2017 respectievelijk 24 mei 2018.
- 20 3. Urk-Maranatha is gehoord door anderen dan degenen die bij de totstandkoming betrokken waren van het bestreden besluit van de Generale Synode 2016 om de minimumbijdrage te verhogen, zoals gepubliceerd in het Besluitenboekje jaargang 56, nummer 3, p. 68-69 alsmede bij de bestreden afwijzing van het verzoek om meer differentiatie toe te passen in de wijze van de berekening van de minimum bijdrage.
4. De volgende onderwerpen zijn besproken:
- Inleiding: procedure uitgelegd. GS 2019 Commissie 6 kijkt naar de inhoudelijke kant van het revisieverzoek.
  - 25 – Dieper ingaan op de brief (revisieverzoek). Gegeven toelichting op de argumenten door Urk-Maranatha.
5. De standpunten van Urk-Maranatha kunnen als volgt worden weergegeven:
- 30 – Er is in de gemeente van Urk-Maranatha sprake van een suggestie voor de kerkelijke bijdrage. Er wordt binnen Urk-Maranatha geen gebruik gemaakt van een schema over de hoogte van de financiële bijdragen.
Principieel is het evident dat ieder die zich verbindt aan de gemeente door middel van geloofsbelijdenis, ook bijdraagt aan de financiële verantwoording. De essentie van het uitgangspunt van Urk-Maranatha is: belijdende leden zijn financieel verantwoordelijk.
  - 35 Er is weinig financiële mogelijkheid voor kinderen tot 18 jaar ten gevolge van studie en andere verplichtingen.
  - Financiële bewustwording wordt aan de belijdenis-catechisanten meegegeven door middel van het beleggen van een speciale avond over de financiën in een kerkelijke gemeente. Belijdende leden zijn bewust verantwoordelijk voor de kerkelijke financiën. Van jongeren die belijdenis gedaan hebben wordt eveneens een financiële bijdrage verlangd. Dit past binnen de heersende hoofdlijn: alleen de belijdende leden worden aangesproken op een financiële bijdrage voor de kerk.
  - 40 Het opbrengen van de minimumbijdrage wordt bemoeilijkt door het relatief beperkte aantal pastorale eenheden. Veelal zijn de grote gezinnen op Urk eenverdieners-gezinnen die ook door de Overheid al zwaar belast worden. De verdeling van de lasten bij een kostwinner is een belangrijk argument voor Urk-Maranatha. Nogal wat pastorale eenheden hebben moeite om de eindjes aan elkaar te knopen ten gevolge van bijv. alleenverdiener-situatie, klein pensioen.
  - 45

- Ten aanzien van de financiën in algehele zin werd nog opgemerkt dat in de ANBI-cijfers van een gemeente de vermogenspositie niet te zien is. Schulden, achterstallig onderhoud, een vierde voorganger e.d. worden niet weergegeven.
- Het oorspronkelijke voorstel van de GS 2016 Commissie 6 was een werkbaar compromis voor Urk-Maranatha. Door Urk-Maranatha was als voorstel ingebracht, dat de belijdende leden financieel verantwoordelijk moeten zijn.
- Men vindt in Urk-Maranatha dat de GS 2016 Commissie 6 niet ter zake doende argumenten heeft opgesteld. Dus:
  1. groot tegenover klein speelt niet omdat kleine gemeenten echt niet gaan betalen voor grote gemeenten. Het gaat om de grootte per gezin. Een gezin met 8 kinderen heeft meer financiële lasten dan een klein gezin;
  2. er zou geen sprake zijn van een effect op gemeenten die ondersteuning van OBenA. het gaat slechts om € 2.750,-;
  3. veel 18-jarigen zijn economisch nog niet zelfstandig maar afhankelijk van hun ouders. Het argument van de GS 2016 Commissie 6 over de offervaardigheid van 18-jarigen is onbekend bij Urk-Maranatha.
- Het besluit van de GS 2016 werd door Urk-Maranatha als een koude douche ervaren.
- De maximaal 5% was op zich aantrekkelijk voor Urk-Maranatha, maar daar gaat het in feite niet om. Het gaat om het principe dat belijdende leden financieel verantwoordelijk zijn en niet de doopleden. Het moet toch niet zo moeilijk zijn een scheiding aan te brengen tussen doopleden en belijdende leden.
- Naar het waarom van de keuze van de GS 2016 Commissie 6, is Urk-Maranatha wel benieuwd.
- Br. Zuidema, de samenroeper van de GS 2019 Commissie 6 begrijpt de insteek van Urk-Maranatha maar stelt dat er op zich ook andere insteken te bedenken zijn, maar dit is nu niet de discussie in het revisieverzoek. Vanuit Urk-Maranatha (br. Ten Napel) wordt het als gemis beschouwd dat de GS 2019 Commissie 6 niet mee gedacht heeft over de alternatieven. Toegelicht wordt dat dit hoorgesprek puur een inventarisatie is. Immers, het hoorgesprek dient ook de GS 2019 Commissie 6 in het begin van de gehele overweging van het revisieverzoek.
- U-M schat in dat als het hier bij blijft, het compromisvoorstel niet meer in beeld is. Vanuit GS 2019 Commissie 6 is men nog aan het onderzoeken welke modus acceptabel is voor Urk-Maranatha én de GS 2019.
- Er blijkt bij de GS 2019 Commissie 6 een andere versie van de argumenten te zijn dan bij Urk-Maranatha. De argumenten 5-7 kunnen derhalve buiten de bespreking blijven.
- Ten slotte benadrukt Urk-Maranatha dat het tegen de verwoording door de GS 2016 Commissie 6 ingaat.
- Als oplossing schetst Urk-Maranatha de volgende gedachte:
  1. de belijdende leden verantwoordelijk stellen. Dat is een objectief meetbare oplossing;
  2. het oude compromis van de GS 2016 Commissie 6 zou als alternatief moeten worden opgepakt. Daarbij is overigens in de beleving van Urk-Maranatha voorbij gegaan aan de argumenten. Offervaardigheid is natuurlijk een argument, maar niet in relatie met de argumenten van Urk-Maranatha.

6. De volgende afspraak wordt gemaakt:

- Het verslag van het hoorgesprek wordt toegezonden aan de kerkenraad van CGK Urk-Maranatha.

Het gesprek, dat in broederlijke sfeer gehouden werd, wordt door ds. Van Vulpen met dankgebed beëindigd.

11.09/23

Bijlage 3: Gesprek GS 2019 Commissie 6 met GS 2016 Commissie 6

8 januari 2020

5 Betreft: Revisieverzoeken Urk-Eben Haëzer (11.01) en Urk-Maranatha (11.05)

Urk-Eben Haëzer – hierna: U-EH

Urk-Maranatha – hierna: U-M

10 Aanwezigen GS 2019 Cie.6: brs. O.Zuidema (samenroeper), J. Mauritz (rapporteur), M.N. den Harder, H. Kloppenburg, R.B.J. Naaktgeboren en F.G. Terwel (notulist).
Aanwezigen GS 2016 Cie.6: brs. E.C. Bin, A.J. de Vuijst en P. van Vugt.

15 Samenroeper br. Zuidema heet allen hartelijk welkom. Na gebed volgt een korte kennismakingsronde.

Het doel van dit gesprek is helderheid te verkrijgen betreffende de argumentatie van GS 2016 Cie.6 inzake het oorspronkelijke voorstel van GS 2016 Cie.6 (Rapport 11 inzake omslagen – GS 2016 9.21/83-94) alsmede het compromisvoorstel van GS 2016 Cie.6 (Rapport 11C inzake deputaten financiële zaken – GS 2016 9.21/103-116).

25 Br. Zuidema merkt vooraf op dat het hem opviel na afloop van de hoorgesprekken van 19 december 2019 dat het de beide Urker kerken principieel gaat om de belijdende leden. In feite niet om het geld. Hij citeert argument 1 van U-M. Br. De Vuijst vraagt zich af of dit nu aan de orde is. Dit is volgens hem een 2019-argument. De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 melden dat dit aspect, betreffende belijdende leden, niet aan de orde geweest is in de besprekingen op de GS 2016 omdat dit toen niet door de beide Urker kerken werd ingebracht.

30 De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 geven aan waar het altijd om gaat: Elke gemeente moet gewoon het principe duiden: betaal de minimumbijdrage en laten, per gemeente, de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Er moet niet gerekend worden met zoiets als een factuur per pastorale eenheid. Dat is nl. de teneur die de beider Urker kerken schetsen. Het gaat er om dat de gemeente als geheel moet afdragen.

35 Op de vraag waarom GS.2016 Cie.6 tegen het voorstel van de Urker kerken was, wordt geantwoord:

- De beide Urker kerken wilden een eerlijker verdeling van de lasten. Echter, GS.2016 Cie.6 had in 2016 een berekening gemaakt waaruit statistisch bleek dat gemiddeld genomen kleinere kerken juist meer moeten betalen dan grotere kerken. Het Urker voorstel was volgens GS.2016 Cie.6 daarom niet eerlijker dan het bestaande stelsel. Immers, het is gemiddeld zo dat grote kerken per gezin lagere lasten hebben dan kleine kerken. Daarom maakt de minimumbijdrage procentueel een groter deel uit van de kosten per gezin, maar dat komt dus omdat de totale kosten lager zijn. GS.2016 Cie.6 beschouwt het Urker voorstel als een non-argument.
- 45 – Door het opstellen van allerlei compensatieregelingen ontstond een regeling die bij veel werk erop was gericht niet veel effect te hebben.

Op de vraag van GS 2019 Cie. 6 of hierover overleg met LKB was gevoerd wordt door de afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 bevestigend geantwoord. In de uitvoering zag LKB

geen problemen met het compromisvoorstel. Ook DFZ was het wel eens met het compromisvoorstel. Alleen de synode was het hier niet mee eens.

Br. Bin stelt nadrukkelijk dat GS.2016 Cie.6 zoveel als mogelijk recht heeft willen doen aan de argumenten van de Urker kerken.

5

Vervolgens informeert GS 2019 Cie. 6 naar het ingenomen meer-/minderheidsstandpunt van GS 2016 Cie. 6 ten tijde van de GS 2016.

De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 geven aan dat het meer-/minderheidsstandpunt puur cosmetisch was. Het toenmalige moderamen verlangde op het laatste moment van GS 2016 Cie. 6 een meer-/minderheidsstandpunt. Er was ‘druk’ gelegd op GS.2016 Cie.6 in 2016. DFZ en GS 2016 Cie. 6 hadden van het toenmalige moderamen het uitdrukkelijke verzoek gekregen nog eens samen te komen om te overleggen.

Op de vraag hoe GS 2016 Cie. 6 dit toen ervoer verklaren de afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 dat in het toenmalige overleg van DFZ met een afvaardiging van GS 2016 Cie. 6 (samenroeper Bin en rapporteur De Vuijst) DFZ zich vasthoudend opgesteld heeft. Uiteindelijk is het inmiddels bekende compromis bereikt. De afgevaardigden van GS 2016 Cie. 6 hebben in dat overleg met DFZ toegezegd dat ze het resultaat van dat gesprek mee zouden nemen naar de volledige GS 2016 Cie. 6. Zonder aan DFZ een zekerheid te geven dat GS 2016 Cie. 6 dit zou overnemen.

Toen duidelijk werd dat er in GS 2016 Cie. 6 geen basis was om te komen tot differentiatie heeft GS 2016 Cie. 6 het niet gelaten bij een afwijzing. Als de synode het met die afwijzing niet eens was geweest, was de enige mogelijkheid op dat moment de zaak opnieuw naar DFZ te verwijzen. Maar DFZ had nog geen afstemming gehad met het Dienstenbureau om te komen tot een concreet en uitvoerbaar voorstel. Daarom heeft GS 2016 Cie. 6 een uitgewerkt en genuanceerd voorstel gepresenteerd dat was afgestemd met LKB en daardoor geschikt was voor uitvoering. Dit werd het minderheidsrapport van GS 2016 Cie. 6. Alles met als doel om zoveel mogelijk te komen tot een concreet, goed doordacht en uitvoerbaar voorstel dat zo kon worden aangenomen door de GS 2016. Als de inhoudelijke argumenten (voor differentiatie) door de vergadering zouden worden gesteund dan stond niets een snelle invoering in de weg.

Alleen, de GS 2016 stemde niet in met differentiatie. Tot verdriet van de beide Urker kerken.

Na deze toelichting geeft br. Harder aan dat de opdracht van GS 2019 Cie. 6 is: beoordelen of het standpunt van GS 2016 Cie.6 nog steeds valide is voor de GS 2019.

Hiervoor worden de argumenten van de beide Urker kerken tegen het licht houden:

Revisieverzoek 11.05 (Urk-Maranatha)

Pagina 3/4: ‘Argumenten die voor dit voorstel pleiten zijn onder meer’:

- 40 – Argument 1 – ‘Belijdende leden’. De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 geven aan dat dit aspect niet eerder aan de orde is geweest in 2016! In feite is dit een nieuw argument waarbij de GS 2019 Cie. 6 de gang van zaken tijdens 2016 moet beoordelen terwijl dit nieuwe argument niet kan meetellen omdat het in 2016 niet ter tafel was. Bovendien moet je dit dan in een bredere context bezien.
- 45 – Argument 2 – ‘Kleine kerken gaan betalen voor grote kerken’. GS.2016 Cie.6 heeft dit nooit gezegd. De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 herkennen zich niet in de bijgeleverde grafiek. De rode strepen zijn niet door GS 2016 Cie. 6 aangebracht maar door U-M. Als uitleg bij de bijgeleverde grafiek waarmee ook in 2016 werd geprobeerd aan te tonen dat niet alle kleine kerken zouden betalen aan alle grote
- 50 kerken; maar dat heeft GS 2016 Cie.6 ook nooit gezegd. Indien het standpunt

gehuldigd wordt dat belijdende leden méér moeten betalen dan doopleden, zal dit voor veelal kleinere kerken met gemiddeld genomen meer belijdende leden zwaarder wegen dan U-M. De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 geven aan dat U-M heel erg focust op adressen in plaats van het principe van de sterkste schouders. Een

- 5 minimumbijdrage voor landelijke kassen is heel wat anders dan de VVB-verdeling in de plaatselijke kerken. Dat laatste is het eigen beleid van de, in dit geval, Urker gemeenten. Maar hoe moet e.e.a. dan wel betaald worden aan de landelijke kassen? Dan zal toch gekeken moeten worden aan de offervaardigheid. Met name U-EH zit
- 10 behoorlijk lager dan de andere kerken. Dat blijkt uit de vergelijking van de financiën die de kerken op hun website publiceren.
- Argument 3 – ‘De eventuele effecten van bovenstaand voorstel op gemeenten die ondersteuning van OBEA ontvangen blijken beperkt en aanvaardbaar’. GS 2016 Cie. 6 beschouwt dit als geen materieel argument.
  - Argument 4 – ‘Veel 18-jarigen zijn economisch nog niet zelfstandig maar afhankelijk van hun ouders’. Ook dit beschouwt GS 2016 Cie. 6 als geen materieel argument. Je zou zelfs kunnen stellen dat ook jongeren met hun zakgeld moeten leren op een goede wijze aan de kerk te geven.
  - Argument 5 – ‘Het gezamenlijke voorstel van Cie. 6 en DFZ sluit aan op de gegevens die al bekend zijn bij het LKB en is dus eenvoudig in te voeren, er wordt al
  - 20 onderscheid gemaakt in doop- en belijdende leden’. Wat U-M stelt is op zich niet onjuist, maar is slechts één kant van de medaille. Je hebt hier als kerkverband last van als je alles doorbelast naar de gemeentelijke pastorale eenheden.
  - Argument 6 – ‘Het voorgestelde systeem is heel evenwichtig en goed doordacht en zorgt ervoor dat geen enkele gemeente zwaar wordt getroffen’. Er is een complex systeem bedacht dat helpt voor deze gemeente. Maar geen enkel systeem zal voor alle
  - 25 kerken werken.
  - Argument 7 – ‘In bovenstaand voorstel wordt recht gedaan aan het gezamenlijke standpunt waartoe deputaten en commissie zijn gekomen’. Wat is dan het gezamenlijke *standpunt*? Bedoeld moet worden ‘een voorstel’. Zo zou het kunnen, maar eigenlijk was GS 2016 Cie. 6 tegen. Ten eerste: omdat het er niet eerlijker op
  - 30 werd omdat veel kleinere gemeenten meer zouden moeten gaan betalen en ten tweede: omdat het de zaak complexer maakte terwijl het effect minimaal zou zijn. GS 2016 Cie. 6 heeft z’n nek uitgestoken richting Urk. Maar GS 2016 Cie. 6 had uiteindelijk toch de vrijheid om ‘voor’ of ‘tegen’ te stemmen. Dit geeft al de spagaat aan van GS
  - 35 2016 Cie. 6 richting de beide Urker kerken. Als het argument van U-M zou worden gevolgd, dan had dit, achteraf gezien, een nivelleringsprobleem gegeven.

Het was een gezamenlijk compromisvoorstel alhoewel GS 2016 Cie. 6 *tegen* was.

40 **Revisieverzoek 11-01 (Urk-Eben Haëzer)**

- Argument Besparingen: 11.09/3 – r.27-51: De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 stellen dat je dit niet kan extrapoleren naar alle kerken. Dat kleinere gemeenten minder betalen is in absolute zin waar. Echter, waar het om gaat is: wat is de impact op de totale begroting? Schaalvoordeel zit juist bij grotere gemeenten. Kosten lopen bij
- 45 grotere kerken naar verhouding minder snel op dan bij kleinere gemeenten. Het verschil is wel uit te leggen en dit is in het nadeel van U-EH. Daarom is U-EH het er niet mee eens.

Br. De Vuijst zal nog wat cijfermatig materiaal aanleveren per kerkverdeling. Hierover zal nog even overleg gepleegd worden met de brs. Zuidema en Mauritz.

- Korting toepassen voor gezinnen met één kostwinner is geen objectieve norm en kan niet gesteld worden omdat daarover geen gegevens bekend zijn en het verzamelen daarvan ondoenlijk is.

5 De afgevaardigden van GS.2016 Cie.6 stellen dat de conclusies van U-EH niet uitvoerbaar zijn.

10 Br. Naaktgeboren merkt op dat U-EH écht een probleem heeft dat 9 jaar geleden ook al bekend was. Liefst zou hij zien dat GS 2019 Cie. 6 zich kan inzetten voor een hulpsuggestie voor deze gemeente. Wel begrijpt hij dat dit valt buiten de opdracht van de GS 2019 Cie.6.

Aan het einde van het gesprek worden de volgende afspraken gemaakt:

- Notulist Terwel zendt het conceptverslag ter beoordeling naar GS 2019 Cie. 6.
- 15 – Na deze beoordeling, waarbij mogelijk aanpassingen op dit conceptverslag worden aangebracht, zal rapporteur br. Mauritz het verslag zenden naar br. Bin.
- Br. Bin zal naar alle leden van GS 2016 Cie. 6 het verslag ter beoordeling zenden.
- Na deze beoordeling, waarbij mogelijk aanpassingen op dit verslag worden aangebracht, zal br. Bin het verslag zenden naar br. Mauritz ten behoeve van de gehele
- 20 GS 2019 Cie. 6.

Br. Zuidema dankt een ieder voor zijn bijdrage en constateert dat in broederlijke sfeer een helder beeld geschetst werd door de afgevaardigden van GS.2016 Cie.6.

25 Br. Harder sluit dit overleg af met dankgebed.

Bijlage 4: Verslag van het gesprek met vertegenwoordigers van deputaten financiële zaken en commissie 6 van de generale synode 2019/2020 in de Oenenburgkerk, Nunspeet op 8 januari 2020

5 **Aanwezig:**

namens Deputaten Financiële Zaken: O.H. Bouwman, P. Raven en G. Werkman;
namens commissie 6: M.N. den Harder (notulist), H. Kloppenburg, J. Mauritz, R.B.J. Naaktgeboren en O. Zuidema (samenroeper).

10 **Opening**

O. Zuidema begint met gebed en heet alle aanwezigen van harte welkom. Er volgt een korte voorstelronde.

Beleggingsstatuut

- 15 In het Besluitenboekje GS 2016/2017 staat bij de Emeritikas: de synode besloot ‘deputaten financiële zaken, onderlinge bijstand en advies, emeritikas, zending en landelijk kerkelijk bureau opdracht te geven op basis van overleg en consensus één beleggingsstatuut op te stellen dat voor alle deputaatschappen van toepassing wordt.’ En verder: “Als in dat op die manier tot stand gekomen statuut zou zijn opgenomen dat er sprake moet zijn van een
- 20 centrale beleggingscommissie, dan kan die georganiseerd en geactiveerd worden na toestemming van de volgende generale synode, mede op grond van de ervaringen die in de komende periode worden opgedaan met het werken met een beleggingsstatuut.’
- Het beleggingsstatuut is ondertussen vastgesteld. Deputaten Financiële Zaken melden dit in hun rapport (9.21/4). Aangezien er geen beleggingscommissie benoemd wordt is verdere
- 25 besluitvorming door de GS niet nodig.

Revisieverzoeken Urk-EH en Urk-Maranatha

- De samenroeper geeft aan dat commissie 7 ondertussen een rapport heeft geschreven over de procedurele kant van de zaak. Daarna heeft de GS besloten “aan commissie 6 op te
- 30 dragen zich nogmaals te buigen over de financiële en inhoudelijke kant van de voorstellen over tariefdifferentiatie die aan de GS van 2016 werden gedaan, zodat daarover op de GS van 2019 een besluit kan worden genomen.” Het gaat in het gesprek dat we nu hebben dus niet om het proces maar om de inhoud.
- DFZ reageert hierop door aan te geven dat zij in 2016 een voorstel hebben gedaan op
- 35 grond van een verzoek hiertoe door de GS 2013. In dat voorstel stond dat je verschil kunt maken tussen de bijdrage die door doopleden en de bijdrage die door belijdende leden moet worden opgebracht maar het verschil moet niet te groot worden. Daarom was in het voorstel opgenomen dat de afwijking ten opzichte van de huidige methode niet meer dan 10% zou mogen bedragen (zowel bij onder- als bij overschrijding). Als de afwijking meer
- 40 dan 10% zou zijn, en dat gold voor 7 gemeenten (totaalbedrag: Euro 7.000), dan zou contact moeten worden gelegd met OB&A. Het lag in de bedoeling om bij OB&A een fonds te vormen waaruit de overschrijding betaald zou moeten worden. Hiertoe zou de kerkelijke bedrage aan OB&A met Euro 0,25 moeten worden verhoogd.
- Dat voorstel is met een afvaardiging van de toenmalige commissie 6 besproken (E.C. Bin
- 45 en A.J. de Vuijst). Dat heeft enige wijzigingen opgeleverd, te weten: de factor tussen doopleden en belijdende leden zou 1,5 worden en de aftopping zou plaats vinden op 5%. Vraag Cie6. Had DFZ niet meer principieel onderzoek moeten doen?
- Dat wilde DFZ doen voor de andere punten die genoemd werden in het voorstel van de
- Urker gemeenten.

Vraag Cie 6. Welk probleem wordt opgelost met tariefdifferentiatie?

Een aantal gemeenten heeft moeite om de omslag te voldoen. Dan gaat het in het bijzonder om gemeenten met kinderrijke gezinnen en één kostwinner. Er is ook een beweging de andere kant op, namelijk voor gemeenten met veel studenten, zoals bijvoorbeeld Zwolle en Groningen.

Commissie 6 geeft aan dat Zendingsgemeenten ook hun eigen wensen hebben op dit gebied. Het vreemde is dat Urk nu vooral insteekt op een rechtvaardiger toerekening als het om het kerkverband gaat, terwijl er plaatselijk geen beleid is op dit punt voor wat betreft het geven van vrijwillige bijdragen. Hier kent men dus ook geen draagvlakberekening.

DFZ geeft aan dat er wat hen betreft onderscheid gemaakt mag worden tussen de minimumbijdrage van doopleden en die van belijdende leden. De toenmalige commissie 6 wilde ook het draagkrachtbeginsel inbrengen maar dat wilde DFZ niet. Dat kun je namelijk niet bepalen, dat is arbitrair. Urk wilde ook draagkracht erbij betrekken en de inkomenspositie. Uiteindelijk is het compromis van de factor 1,5 en de 5% eruit komen rollen.

Vraag Cie 6. Is een dergelijk voorstel wel uitvoerbaar?

DFZ wilde een eerste stap maken. Of dit optimaal was zou verder onderzocht moeten worden. De aantallen doopleden en belijdende leden zijn uit het Jaarboekje te halen.

Vraag Cie6. In hoeverre is er met Urk over dit punt gesproken?

DFZ geeft aan dat het waarschijnlijk alleen over geld is gegaan.

Commissie 6 zegt dat het in de gesprekken die zij met Urk heeft gehad (eind 2019) vooral ging om het principe. Het is opvallend dat dat drie jaar geleden niet aan de orde is geweest. DFZ geeft aan dat zij in de huidige situatie geen voorstander is van aanpassing van het omslagstelsel. We kunnen niet in de toekomst kijken maar als straks 20-30% van de leden uit het kerkverband stapt en je voert nu tariefdifferentiatie in, dan versterken deze twee zaken elkaar.

Commissie 6 geeft aan dat als je het nu invoert, je ook een precedent schept voor Zendingsgemeenten. Pioniersgemeenten zeggen nu vaak: we gaan liever naar de PKN dan naar de CGK want daar kost het ons minder.

Zwolle zou kunnen zeggen: wij onderhouden al een aantal zendingswerkers, we willen minder afdragen aan de Zending.

Vacante gemeenten zouden kunnen zeggen: wij willen niet meer aan de Emeritikas afdragen want we hebben geen eigen predikant.

GKV en HHK kennen wel tariefdifferentiatie.

DFZ geeft aan dat het van naïviteit zou getuigen om het nu in te voeren. Zeker met het oog op een mogelijk verlies van een groot aantal leden. We moeten elkaar vast zien te houden. Het is niet te overzien of het bij het vertrek van een groot aantal leden meer gaat om doopleden dan om belijdende leden.

DFZ zegt dat je er in de toekomst wel over na zou kunnen denken. Tariefdifferentiatie is wel een goed principe. Als er veel leden vertrekken zou je moeten nadenken over de omvang van de deputaatschappen.

Vraag Cie 6. Levert tariefdifferentiatie eigenlijk wel wat op?

Volgens DFZ in het compromisvoorstel niet maar in hun oorspronkelijk voorstel wel.

Indertijd is ook naar andere sleutels gekeken maar die waren moeilijk te realiseren.

Vraag Cie6. Is tariefdifferentiatie gemakkelijk uitvoerbaar?

Het LKB kan dit vrij eenvoudig implementeren. Per saldo zou er hetzelfde binnen moeten komen dus LKB moet wel een percentage uitrekenen waarbij dit mogelijk is maar hiervoor is een rekenmodel beschikbaar.

Commissie 6 vraagt of het model van DFZ geladen kan worden met de cijfers van 2018. Via het LKB zou dit eenvoudig moeten kunnen. DFZ zal hiervoor zorgdragen.

5 **Brief deputaten vertegenwoordiging**

Deputaten vertegenwoordiging hebben op 23 november 2018 een brief gestuurd gericht aan de penningmeesters van de kashoudende deputaatschappen. Deze brief lijkt overigens niet bij alle penningmeesters te zijn aangekomen. In deze brief krijgt DFZ “mandaat om de begroting en de hierin opgenomen kerkelijke bijdragen voor het jaar 2020 goed te keuren.

10 In de GS wordt deze goedkeuring bevestigd en worden de begrotingen en de hierin opgenomen kerkelijke bijdragen voor de jaren 2021 en 2022 goedgekeurd.”

Hierover DFZ nog contact opnemen met S.P. Roosendaal (scriba II GS 2019).

Het voorstel van DFZ zou zijn om de bovengenoemde werkwijze ook voor volgende perioden te hanteren, dus b.v. DFZ doet 2023, de GS 2024 en 2025.

15 *Vraag Cie 6. Waarom wacht DFZ niet totdat in maart de definitieve omslagen zijn vastgesteld?*

Het lijkt zowel DFZ als commissie 6 goed om over de vaststelling van de omslagen een gezamenlijk voorstel te maken.

20 **De inkomenspositie van predikanten**

Vraag Cie 6. Wat is de visie van DFZ op de inkomenspositie van predikanten? Is die goed of niet?

DFZ geeft aan dat er indertijd gesproken is over het houden van een enquête. Zij waren daar geen voorstander van maar deputaten emeritikas heeft toch een enquête gehouden. De

25 GS 2016 heeft wat DFZ betreft besloten “opdracht te geven aan deputaten Emeritikas om de predikanten (geanonimiseerd) te informeren over de uitkomsten van de enquête inkomenspositie predikanten”. Deputaten vertegenwoordiging hebben gezegd dat dit niet

correct was en dat dit punt door deputaten emeritikas moest worden opgepakt. T. Loonstra heeft dit verder op zich genomen. DFZ en emeritikas hebben ook besloten dat het niet

30 opportuun was om verder onderzoek te doen. Uit de enquête kwamen wel een paar bijzondere gevallen naar voren maar daar moet je geen generale regeling voor maken. De

meeste klachten uit de enquête kwamen van oudere predikanten.

Vervolg

35 Commissie 6 heeft 12 februari een gesprek met de TUA. Daarnaast zal een gesprek met deputaten Zending worden geagendeerd. DFZ is welkom om aan deze gesprekken deel te

nemen. Commissie 6 zal naar aanleiding van het GS rapport van DFZ twee rapporten maken: één voor de omslagen en één voor de niet-omslagen. Graag ontvangt commissie 6

40 nog een definitie over de solvabiliteit van de TUA. Het rapport van DFZ komt in maart aan de orde tijdens de GS.

Rondvraag

Het gesprek is in een constructieve sfeer verlopen.

45 **Sluiting**

R.B.J. Naaktgeboren eindigt met gebed waarna O. Zuidema de vergadering sluit.